

Pályamű

a Szombathelyi Törvényszék elnökhelyettesi állásának betöltésére kiírt pályázathoz

A pályaművemben ismertetem a törvényszék elnökhelyettesének feladat- és hatásköreit tartalmazó jogszabályi háttérrel, majd – az általam szükségesnek vélt mértékben – bemutatom a Szombathelyi Törvényszék területén működő bíróságok ítélkezésének jelenlegi helyzetét, ezt követően – a pályázati kiírásnak megfelelően – kitérek a törvényszék időszerű ítélkezésének biztosításával, a büntető ügyszakban folyamatban maradt perek egy bíróra jutó számának mérséklésével, valamint az egy éven túli perek számának és arányának mérséklésével kapcsolatos elképzeléseimre, majd kifejtem a törvényszék működésével kapcsolatos hosszú távú terveim és azok ütemezését szolgáló, a törvényszék takarékos gazdálkodását elősegítő és a létszámmal való célszerűbb gazdálkodást elősegítő elképzeléseimet, végül előadom az elnökhelyettesre állandó jelleggel átruházott feladatok ellátásával kapcsolatos elgondolásaimat.

1. Az elnökhelyettes szerepe a törvényszéken

A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.) 123.§ (1) bekezdése alapján az elnökhelyettes a bíróság elnökét akadályoztatása esetén – ideértve azt az esetet is, ha a tisztség nincs betöltve – teljes jogkörrel **helyettesíti**, és ellátja a bíróság szervezeti és működési szabályzata szerint hatáskörébe utalt igazgatási feladatokat.

Az elnökhelyettesnek a fenti meghatározás alapján tehát nem feladata a törvényszék egészét érintő önálló stratégiai elképzelések kidolgozása, hanem az **elnök munkájának segítése**, ezen belül az SZMSZ-ben meghatározott, állandó jelleggel **átruházott igazgatási feladatok ellátása**, azaz az elnök tevékenységében ily módon történő **közreműködés** a feladata.

A fentiekből következően az elnökhelyettes – az általam képviselt szerepfelfogás szerint – akkor képes a rábízott feladatokat a törvényszék érdekeinek megfelelően ellátni, ha azonosulni tud a bíróság elnökének vezetési elveivel, módszereivel és az általa meghatározott stratégiai célokkal. Különösen jelentős lehet ez az **egyvetértés** (amely a jövőbeli eredményes közös munka elengedhetetlen feltétele) akkor, amikor a vezetők kinevezésére közel azonos időben kerül sor.

Az Országos Bírósági Hivatal Elnöke hosszabb átmeneti időszakot követően 2014. március 1. napjával nevezte ki a Szombathelyi Törvényszék Elnökét. Az Elnök úr pályaművében írtakat megismerve, valamint a vezetői megbízatásának tartama alatt tett igazgatási intézkedései alapján, az általa kitűzött célokat, azok megvalósításának módját és ütemezését teljes mértékben támogatom.

Az elnökhelyettesnek az elnökkel együttműködve elő kell segíteni az OBH elnöke által meghatározott **stratégiai célok**

- magas színvonalú, időszerű ítélkezés;
- az emberi erőforrások és tárgyi feltételek optimális elosztása, hasznosítása;
- a bírósági szervezet integritása;
- a bíróságokhoz való hozzáférés egyszerűsítése;
- a képzési rendszer fejlesztése;
- a többi hivatásrenddel való együttműködés

megvalósítását.

Ugyanakkor a bíróság elnökhelyettesének a feladata – álláspontom szerint - túlmutat az elnök támogatásán és a helyettesítésén, annyiban, hogy felelős bírósági vezetőként a szükséges igazgatási kérdésekben, a felmerülő problémák megoldása érdekében – adott esetben a szakmai vezetőkkel, és más érintett bíró kollégákkal együttműködve – vegyen részt a döntéshozatalban, terjesszen elő konstruktív javaslatokat, azaz **aktívan működjön közre** az elnök által meghatározott stratégia megvalósításában, valamint a szervezet jövőbeli fejlesztésére vonatkozó tervek kialakításában.

2. Az ítélkezés jelenlegi helyzete

2. 1. Személyi feltételek

A Szombathelyi Törvényszéken jelenleg a 48 engedélyezett bírói álláshelyből valamennyi be van töltve. Két bíró kolléga tartósan távol van, és jelenleg egy bírói pályázat elbírálása van folyamatban.

A törvényszéken 20 engedélyezett bírói állás van, amely teljes mértékben betöltött.

A Szombathelyi Járásbíróságon 16 az engedélyezett bírói létszám, amelyből 16 van jelenleg betöltve.

A Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság engedélyezett bírói létszáma 3, amelyből mindhárom betöltött, ezzel teljes mértékben megegyező a Körmendi Járásbíróság helyzete.

A Sárvári Járásbíróságon 3 az engedélyezett bírói létszám, egy túlbetöltéssel itt jelenleg 4 bíró ítélkezik, míg a Kőszegi Járásbíróságon az engedélyezett és a betöltött bírói létszám kettő.

A Szombathelyi Törvényszéken a titkári állások engedélyezett létszáma 14, amelyből jelenleg valamennyi be van töltve. A Szombathelyi Törvényszéken egy titkár büntető- végrehajtási feladatokat lát el, emellett mediációval is foglalkozik, egy titkár alapítványok, egyesületek bejegyzésével kapcsolatos ügyekben jár el, míg további egy titkár felszámolási és cégtörvényességi ügyeket intéz, és további egy titkár egyéb polgári ügyszakban peren kívüli ügyekben jár el.

A Szombathelyi Járásbíróságon három titkár szabálysértési ügyekkel foglalkozik (jelenleg van folyamatban a központi szabálysértési bíróság kialakítása), míg további ketten végrehajtási ügyeket intéznek. Egy titkár a közigazgatási és munkaügyi regionális kollégium kollégiumvezetője mellett lát el feladatokat és részben peren kívüli ügyeket intéz, és további egy-egy titkár intézi a Kőrmendi és a Kőszegi Járásbíróságon a hatáskörébe tartozó ügyeket, míg kettő titkár tartósan távol van.

A fogalmazói állások engedélyezett létszáma 8, amelyből jelenleg 3 van betöltve, kettő pályázat alatt áll. Itt megjegyzendő, hogy ezek közül 3 álláshely 2014. májusában üresedett meg a titkári kinevezések miatt.

A Szombathelyi Törvényszék bíróságain 10 bírósági ügyintézői, 75 tisztviselői és 32 írnoki állás engedélyezett, szinte valamennyi be van töltve.

2.2. Tárgyi feltételek

A megye bírósági épületei közül a Szombathelyi Törvényszék és a Szombathelyi Járásbíróság döntő részének otthont adó központi – Szily János utcai – épületben az elhelyezés rendkívül szűkös mind a tárgyalótermeket, mind a bírói, leírói szobákat illetően. Ennek a problémának a csekély mértékű megoldását szolgálja jelenleg a vendégszobák megszüntetése a központi szabálysértési bíróság irodáinak kialakítása végett. A megye további bíróságainak elhelyezése biztosított, az épületek jelentős felújításra – az energetikai korszerűsítésen túl - nem szorulnak.

Informatikai szempontból szükséges a felhasználók (bírák, igazságügyi alkalmazottak) figyelmét felhívni az informatika adta lehetőségek (BIIR program, belső intranet) teljesebb kihasználására, különös tekintettel arra, hogy a törvényszéken belül az igazgatási és az egyéb belső iratforgalom jelenleg már nagyrészt elektronikus úton zajlik. Informatikai szempontból további cél az eltérő operációs rendszer használatából eredő problémák mielőbbi megoldása.

A törvényszék gazdálkodása körében rögzíthető, hogy 2013 évben a feladatellátáshoz szükséges személyi és tárgyi feltételek a takarékos gazdálkodás követelményének szem előtt tartásával biztosíthatóak voltak. Történtek lépések a kiadások csökkentése érdekében, így a már hivatkozott elektronikus úton zajló belső iratforgalom bevezetése, a bírósági alkalmazott által történő kézbesítés bővítése, támogatott foglalkoztatottak előnyben részesítése a felvétel során.

2.3. Ügyforgalmi adatok

A bírói egyéni adatszolgáltatás 2013. évi adatai alapján a Szombathelyi Törvényszék ügyintézési helyzete az országos átlaggal összehasonlítva az alábbiak szerint alakult:

Járásbíróságok , közig. és munkaügyi bíróságok	Érkezett ügyek			Befejezett ügyek			Folyamatban maradt ügyek		
	országos átlag	Vas megye	Eltérés %-ban	országos átlag	Vas megye	Eltérés %-ban	országos átlag	Vas megye	Eltérés %-ban
büntető	15,54	24,33	56,56%	15,78	23,96	51,84%	107,85	133,49	23,77%
polgári	25,29	27,49	8,70%	24,73	26,50	7,16%	131,88	118,28	-10,31%
gazdasági	25,34	24,74	-2,37%	24,75	24,61	-0,57%	131,90	125,65	-4,74%
közigazgatási	19,74	20,82	5,47%	20,80	19,65	-5,53%	94,41	84,28	-10,73%
munkaügyi	18,35	30,13	64,20%	20,63	26,69	29,37%	113,32	139,87	23,43%

Törvényszék	Érkezett ügyek			Befejezett ügyek			Folyamatban maradt ügyek		
	országos átlag	Vas megye	Eltérés %-ban	országos átlag	Vas megye	Eltérés %-ban	országos átlag	Vas megye	Eltérés %-ban
büntető másodfok	24,82	25,65	3,34%	23,80	23,77	-0,13%	162,55	107,83	-33,66%
civilisztika másodfok	29,96	17,21	-42,56%	30,97	17,55	-43,33%	110,21	41,47	-62,37%
büntető elsőfok	1,65	3,78	129,09%	1,74	4,77	174,14%	18,91	35,79	89,26%
civilisztika elsőfok	13,91	17,96	29,12%	13,82	20,01	44,79%	102,62	64,89	-36,77%

A fenti táblázat alapján rögzíthető, hogy a Szombathelyi Törvényszék a legtöbb ítélkezési területen az országos átlagot meghaladó munkateherrel dolgozik, valamint az is, hogy a törvényszék bírái megfelelő felkészültséggel, lelkiismeretesen és hatékonyan látják el a feladatukat. Az adatok közül kiemelés érdemel az, hogy míg szinte minden területen az érkezési arány az országos átlagot meghaladja, addig a folyamatban maradt ügyek aránya az országos átlag alatti vagy azt közelíti.

3. A törvényszék időszerű ítélkezésének (az eljárási törvényekben, az ügyviteli szabályokban írt határidők megtartásának) biztosítását szolgáló elképzeléseim

A 2013 évben és 2014-ben a mai napig megtörtént személyi változások (beleértve a jelenleg elbírálás alatt lévő büntető bírói pályázatot is) alapján azt gondolom, hogy ez a bírói létszám elégségesnek tekinthető az időszerű ítélkezés biztosításához. A jövőben esetlegesen felmerülő problémák a munka átgondolt megszervezésével, esetleges kirendelésekkel megoldhatóak. Ehhez azonban szükséges a vezetők részéről valamennyi bíróságon az ügyszám valamint a folyamatban maradt ügyek időtartamának folyamatos nyomon követése.

A fentiekén túl fontosnak tartom, hogy a vezetés ne csak akkor reagáljon az adott problémára, amikor az már ténylegesen felmerült, és az ügyintézés helyzete azonnali beavatkozást tesz szükségessé, hanem – amennyiben ez lehetséges – egyfajta **megelőző szemlélettel** kell az ügyintézés helyzetét figyelemmel kísérni, és így még a probléma megjelenése előtt közbe lehet avatkozni **elkerülve** az adott bírósági szinten az **ügytorlódást** vagy az ügyek **pertartamának megnövekedését**. Ennek további feltétele az, hogy a megfelelő információ rendelkezésre álljon, amely a szakmai, és helyi vezetőkkel és ezen túl valamennyi bíró kollégával való rendszeres együttműködést, folyamatos információcserét igényel.

Az egy éven túli ügyekkel kapcsolatos ügyintézésről, az esetleges napolásokról, halasztások okairól havi rendszerességgel jelentés készül. Ez a jelentés folyamatosan tárgyát képezi a vezetői értekezleteknek és a kollégiumi üléseknek. Fontosnak tartom, hogy a jelentésekből levont következtetések az értekezletet követően a kollégiumvezetővel egyetértésben az érintett bíróval ismertetve legyenek, ezáltal biztosítva az ügy mielőbbi befejezését.

A fentiekhez hasonlóan szükségesnek tartom a **tanácselnöki feljegyzések** készítésének kiterjesztését és azoknak az érintett bíróval – akár **elektronikus úton** - történő **haladéktalan** ismertetését. A tanácselnöki feljegyzés, amellyel, hogy az esetleges hibára felhívja a figyelmet, az elsőfokú bíró szakmai tevékenységének elismerését is szolgálja, ily módon **ösztönzőleg hat** a munkavégzés során.

Különösen aktuálisnak tartom ezt a jelen helyzetben, mert a járásbíróságokon számottevő a határozott időre kinevezett bírók száma, és az elismerésről szóló visszajelzés a kezdeti időben (is) rendkívül fontos, másrészt lényeges, hogy a határozott időre kinevezett bíró ne csak esetleg az első vizsgálata előtt kapjon a munkájáról véleményt, amikor már nincs lehetőség az esetleges hibák kijavítására, hanem a kinevezésétől folyamatosan, így módja van az általa esetlegesen követett helytelen gyakorlat korrigálására.

Ide kapcsolódik a hatályon kívül helyezések számának a csökkentése, amely alapvetően szakmai kérdés, de a következménye (a pertartam elhúzódása) már igazgatási. Ebben a körben is a kollégiumvezető és az igazgatási vezető együttműködése feltétlenül szükséges. A már hivatkozott tanácselnöki feljegyzések fent ismertetett gyakorlata a hatályon kívül helyezések száma tekintetében kedvezőleg hathat, a helyi szakmai értekezleteken és tanácskozásokon, valamint a központi képzéseken való rendszeres részvétel szintén elősegítheti a hatályon kívül helyezések számának csökkenését, míg az igazgatási vezetőnek fokozottan kell ellenőrizni a megismételt eljárás során a soron kívüliség biztosítását.

Az arányos munkateher-elosztás megvalósítása érdekében el kell kerülni az egyes bírák túlterheltségét, a kiosztás során **figyelemmel kell lenni** nem csak az **ügyek** számára, hanem azok **minőségére** is, így a nagy terjedelmű, bonyolult bizonyítást igénylő perek (pl.: kiemelt ügyek) esetén az érintett bíróra kiosztható ügyek számát úgy kell meghatározni, hogy lehetővé tegye az **eljárási és ügyviteli szabályok betartását**. Ilyen jellegű ügyek esetében meg kell fontolni a bíró mellé – lehetőség szerint – titkár vagy fogalmazó beosztását az ügy előkészítésében, feldolgozásában, az adminisztratív teendők ellátásában, kurrenciális ügyintézésben, a járulékos kérdésekben a döntés előkészítésében való segítség végett. A törvényszék és a hozzá tartozó járásbíróságok mérete az ilyen jellegű ügyek figyelemmel kísérését és a fenti intézkedések szükségszerűségét egyszerűen lehetővé teszi.

Az időszerű ítélkezés biztosításának szükségszerű módszere az **ellenőrzés**, amelynek hatékonysága feltételezi az igazgatási és a szakmai vezetők, továbbá a helyi vezetők közötti **együttműködést**. Az ellenőrzések során feltétlenül el kell kerülni a bírák adminisztratív terhelését, hiszen ez az érdemi ügyintézésből venné el az időt.

Az **írásbafoglalási határidők ellenőrzése** során kialakításra került a számítógépes lajstromprogramban egy jelzőrendszer, amely automatikusan jelzi, ha az ügy a befejezését követően nem került írásba-foglalásra, vagy nem került vissza az irodába. A fenti automatikus jelzőrendszert indokolt lehet kiterjeszteni a ügy hosszabb ideje kitűzetlen voltára, napolás vagy halasztás esetén az új határnap időpontjára, a kényszerintézkedés megszűnésének időpontjára, és arról való döntés esedékességének időpontjára is.

A fenti módszereken túl fenn kívánom tartani azt a gyakorlatot, hogy a kevesebb tapasztalattal rendelkező kollégák akár személyesen, akár telefonon kötetlen formában, **konzultációs** jelleggel megbeszéljék az adott ügyet az igazgatási vagy szakmai vezetővel, azonban ez a fenti formális intézkedések szükségességét nem pótolja, csak mindkét módszer együttes alkalmazásától várható az ítélkezés időszerűségét javító eredmény.

4. A büntető ügyszakban a járásbíróságokon, valamint a törvényszék első fokán a folyamatban maradt perek egy bíróra jutó számának mérséklését, és a folyamatban maradt egy éven túli perek, valamint a törvényszék első fokának gazdasági ügyszakában folyamatban maradt egy éven túli perek számának és ügyhátralékon belüli arányának mérséklését szolgáló elképzelések

2013 év során és 2014 évben jelentős változások történtek a személyi feltételekben. 2013. áprilisától két törvényszéki büntető ügyszakos bíró került áthelyezésre a Kőszegi és a Szombathelyi Járásbíróságról, egyikük a kinevezését követően tartósan távol van, munkába állása 2014 szeptemberétől várható, míg a másik bíró párhuzamosan fejezte be a folyamatban maradt járásbíróági ügyeit. Így jelenleg ténylegesen 5 büntető bíró látja el a törvényszéken az elsőfokú és a másodfokú ügyintézés, ezen kívül az ország egyik legnagyobb bv. intézete – amely várhatóan 2015. január 1. napjától másfélszeresére bővül – Szombathelyen található, tehát ugyanezen bírák végzik (első- és másodfokon) a bírói hatáskörbe tartozó ügyeket a büntetés-végrehajtás során is.

A fentiekből következően jelenleg szinte mindegyik bíró mindhárom ügyintézési területen tevékenykedik. A tartósan távol lévő bíró kolléga munkába állásával a tervem az, hogy egy törvényszéki bíró maximálisan két területtel foglalkozzon, így az ügyszak helyzete áttekinthetőbbé válik, több energia jut az elsőfokú ügyek intézésére.

Amennyiben a bv. intézet bővítése megvalósul, úgy felmerülhet további bírói státusz létesítése, vagy a probléma kezeléséhez más megoldás keresése (további titkár alkalmazása, járásbíróági bíró kirendelése), függvényében annak, hogy az új büntetés-végrehajtási törvény hatályba lépése a bírói hatáskörbe tartozó (meghallgatást igénylő) ügyek számát mennyire növeli meg.

Álláspontom szerint a fenti személyi változások miatt a törvényszék első fokán büntető ügyszakban a folyamatban maradt perek egy bíróra jutó száma mérséklődni fog, ezzel egyidejűleg az egy éven túli perek (ezeknek a száma jelenleg 5) aránya is mérséklődik, ezzel ellentétes esetben meg kell fontolni a törvényszék első fokú ügyeire járásbíróági bíró kirendelését.

A Kőrmendi Járásbíróságon közel egy év elteltével, 2013. szeptember 1. napjától került sor büntetőbírói kinevezésre, a Szombathely Járásbíróságról egy büntető bíró áthelyezésre került az OBH.-ba, az üres bírói álláshelyek pótlására 2014. március elsejével került sor, valamint büntető ügyszakban egy mozgó bírói állásra vonatkozó pályázat elbírálása folyamatban van. A hiányzó státuszok tehát pótlásra kerültek, ezáltal az egy bíróra jutó perek számának feltétlenül csökkennie kell, ez a tendencia egyébként már most is látszódik.

Az egy éven túli ügyek számának és arányának csökkentése érdekében szükséges a figyelmet felhívni a tárgyalásra való kellően alapos felkészülésre, a tárgyalás előkészítésére. Különösen nagyobb ügyekben indokolt egy – szükség esetén írásba foglalt – terv készítése a bizonyítás irányának, terjedelmének meghatározása érdekében. A tárgyalás előkészítése során, ha az eljáró bíró azt észleli, hogy a vád hiányosságokban szenved, vagy a nyomozás során feltétlenül szükséges bizonyítást nem folytatták le - amennyiben ez valóban indokolt - élni kell az eljárási törvényben biztosított lehetőséggel és vissza kell küldeni az iratokat az ügyésznek. Nem engedhető meg az, hogy a bírósági szakban, azért húzódik el az ügy elintézése, mert a nyomozó hatóság már a nyomozati szakban láthatóan szükséges bizonyítást nem vette fel, vagy mert vádirat nem egyértelmű a vád tárgyává tett tények vonatkozásában.

A járásbíróóságokon az egy éven túli perek számának és arányának mérséklése érdekében bevezetésre kerül az a gyakorlat, hogy a kollégiumvezető a szakági igazgatási vezetővel ellátogat a járásbíróóságokra, áttekintik az egy éven túli ügyeket, konzultációt folytatnak az ügy befejezéséhez szükséges eljárási cselekményekről, valamint az ezt biztosító igazgatási és szakmai feltételekről. Ezen a fórumon segítséget tud nyújtani a vezetés a bíró részére az eljárási metodika, a perstratégia tekintetében azokban az ügyekben, amelyeknek időszerű elintézése érzékelhetően nehézséget okoz az eljáró bírónak, természetesen a bírói függetlenség tiszteletben tartása mellett.

A törvényszék első fokának gazdasági ügyszakában a folyamatban maradt ügyek száma nem jelentős, ezen belül az egy éven túli ügyek aránya magas. Az ügytartam megnövekedésének okai döntően egyrészt a felek magatartására, másrészt a szakértői bizonyítás elhúzódására vezethetők vissza. Az első esetben a Pp. megfelelő módosításával, a határidőt mulasztó fél eredményesebb szankcionálásával, míg a második ok felmerülése kapcsán a szakértők körének a bővülésével lehetne a pertartam csökkenését elérni. Megjegyzendő, hogy ez abszolút számban mindösszesen 20 ügyet jelent. Ugyanakkor szükséges ezen ügyek folyamatos figyelemmel kísérése a polgári kollégiumvezetővel együttműködve. Az egy éven túli jelentésekből levont következtetések ismertetése és a tanulságok levonása minden esetben indokolt.

5. A törvényszék működésével kapcsolatos hosszú távú terveim és azok megvalósításának ütemezése

Az igazgatási vezetői feladatok közül az egyik legfontosabb a **tervezés**, az éves munkaterv kellően magalapozott és részletekbe menő kidolgozása és annak következetes betartása. Ez vonatkozik a vezetői és egyéb értekezletekre, vizsgálatokra, valamint beszámolókra.

A tervek megfogalmazása, a célok kijelölése során biztosítani kell a törvényszéken belül valamennyi bírósági vezető közreműködését, ugyanúgy a döntések előkészítésében és azok végrehajtásában is. A bírói tanács és a törvényszék vezetése között jelenleg fennálló, egymás munkáját kölcsönösen segítő kapcsolat fenntartása feltétlenül indokolt. Az igazgatási vezetés akkor működhet eredményesen, ha a vezetők között megfelelő az **együtműködés** és a rendszeres **kommunikáció**. Ezt jelentősen megkönnyíti az a tény, hogy a legkisebb létszámú bíróság vagyunk, így a napi kapcsolat lehetővé teszi az **együttgondolkodást**, a vezetőtársak, valamennyi bíró kolléga és igazságügyi alkalmazott meghallgatását. A bíróság méretéből és a -véleményem szerint- kollegiális munkahelyi légkörből adódóan lehetőség van a felmerült problémák személyes megbeszélésére.

Ily módon a döntéshozatalt megelőzően lehetőség van a saját ötletek, alternatív javaslatok felvetésére és azok megtárgyalására. Az előre tervezett **vezetői értekezletek** tartása megfelelő eszköz erre, de az adott helyzethez igazodva készen kell állni **eseti értekezletek** megtartására, a felmerült probléma gyors és hatékony megoldása végett. Szükséges a **vezetői döntések indokának kellően részletes ismertetése**, ezáltal válik az a kollégák számára érthetővé és elfogadottá.

A fentiekben írt kölcsönös információáramlás biztosítja az **átlátható és nyitott vezetés** szemléletének a megvalósulását. A kommunikáció hatékonyságának javítása érdekében az idei évben megtörtént a törvényszék intranet oldalának kialakítása, amely tartalmazza mindazon tudnivalókat, amelyek a napi munkához elengedhetetlenek és egy további lehetőséget ad az információcserére.

Az ítélkezés időszerűségének biztosítása körében fent írtakat fenntartva hangsúlyozni kívánom, hogy a vezető részéről az **ellenőrzés** mindig a bíró javára kell, hogy történjen és annak **célja mindig a megelőzés legyen**. A szakmai vagy igazgatási vezető részéről történő **formális vagy informális szóbeli elismerés** minden esetben visszajelzést ad a bíró részére a munkájának minőségéről, amely nagyobb hatással lehet a bíró munkájának színvonalára, mint az egyéb eszközök.

Megfontolandónak tartom - különösen határozott időre kinevezett bírók esetén - a **munkatársi beszélgetés** intézményének a bevezetését, amely egyrészt önértékelésre, másrészt a vezető visszajelzésére is szolgál. A félévente/évente megtartott beszélgetés lehetőséget ad az összehasonlításra is, láthatóvá válhatnak a bíró munkájában történt pozitív vagy negatív változások. A beszélgetés lehetőséget ad a nehézségek átbeszélésére, a sikerek elismerésére, a fejlődést igénylő területek feltárására és nem utolsósorban egymás jobb megismerésére, egy hatékonyabb munkatársi kapcsolat kialakítására. Tudatosítani lehet az érintett bíróval, hogy a tevékenységével miként járul hozzá az igazságszolgáltatás egésze és ezen belül a törvényszék céljainak megvalósításához. Azért tartanám ezt indokoltnak, mivel a határozott időre kinevezett bíró - a tanácselnöki feljegyzéseken túl - az első vizsgálatkor kap csak formális visszajelzést a munkájáról.

Támogatom a **kollégák bevonását a vezetési feladatokba**, így a munkacsoportok munkájához, továbbá az egyes állandó vagy eseti feladatokkal megbízott **felelősök** vagy **koordinátorok** (nyitott bíróság, közvetítés) tevékenységéhez is segítséget kívánok nyújtani.

A magas színvonalú és időszerű ítélkezés elengedhetetlen feltétele az, hogy az ítélkező bíró naprakész, a változásokat követő szakmai ismeretekkel rendelkezzen, ennek pedig a **központi és a helyi képzéseken történő aktív részvétel** a követelménye. A vezető részéről figyelemmel kell kísérni, hogy valamennyi bíró a szükséges mértékben vegyen részt a képzésekben és az így megszerzett új ismereteket az érintett körben ossza meg a kollégáival. Különös jelentőséget tulajdonítok a bírói utánpótlás (titkárok, fogalmazók) megfelelő felkészítésének a belső képzések, vizsgák gyakorlatával, valamint a megfelelő instruktorkijelölése által.

Részben már megvalósult a bíróságon egy **ügyfélbarát** infrastrukturális és személyi szempontrendszer kialakítása, ennek folytatása (a törvényszéken ügyfélcentrum létrehozása, a panasznap tekintetében időpont egyeztetés lehetősége) mindenképpen indokolt, azzal, hogy az **ügyfelekkel szemben a bírói hivatáshoz méltó fellépés továbbra is alapvető elvárás**.

Támogatom a **többi hivatásrenddel történő együttműködés** erősítését, szükséges az ügyészséggel, a bv. intézet vezetésével, a rendőrséggel, az ügyvédi kamarával, az igazságügyi hivatallal való jelenleg fennálló kollegiális kapcsolat további fenntartása a **pártatlanság és a befolyásmentesség szem előtt tartásával**.

Megfontolandónak tartom a törvényszéken a közelmúltban megvalósított pályázat által megismert és elsajátított folyamatfejlesztési munkamódszer alkalmazásával az egyes adminisztratív, igazgatási jellegű munkafolyamatok (szabálysértés, peren kívüli ügyintézés) racionalizálását.

A **sajtóval való kapcsolattartás** körében a törvényszéken a sajtószóvivő munkáját **kommunikációs munkacsoport** segíti. Az utóbbi időben számos sajtó szempontból kiemelt ügyet tárgyaltam, így kijelenthetem, hogy mind a helyi, mind az országos sajtóval a sajtószóvivőn keresztül a kapcsolat korrektnek volt mondható, ennek fenntartása feltétlenül indokolt, ilyen jellegű ügyek esetén **kezdemenyező jelleggel** az eljáró bíró jelzése alapján a sajtószóvivő felhívja a sajtó figyelmét a közvélemény érdeklődésére számot tartó ügyekre, egyben szakszerű tájékoztatást adva azokról.

6. A törvényszék takarékos gazdálkodását elősegítő elképzelések

A törvényszéken a takarékos gazdálkodás elősegítése körében nemrég zárult le a jogerős bírósági határozattal kirótt, államot, bíróságot érintő követelések költséghatékony végrehajtása érdekében megvalósult szervezetfejlesztési projekt. A pályázat eredményeinek nyomon követése és változások miatt bekövetkezett helyzetre való reagálás, és ebben a körben új ötletek felkutatása szükséges.

A belső intranet létrehozásával, az elektronikus úton történő kommunikáció megvalósításával a papír és nyomtatási költségek lényegesen csökkentek, a közlönyök, jogszabályok és egyéb szakmai anyagok elektronikusan elérhetőek.

A kiadások jelentős részét teszik ki a szakértői és fordítási költségek. Ebben a körben visszautalnék az eljárási törvényben biztosított jog hatékonyabb kihasználására, abban az indokolt esetben, amikor a nyomozó hatóság nem rendelt ki szakértőt az ügyben, holott az szükséges lett volna, így a nyomozó hatóság által elmulasztott szakértői vélemény költsége nem a bíróság költségvetését terheli. A fordítási díjak csökkentése érdekében a különböző formanyomtatványok egyszer már lefordított példányát használjuk.

A postázási költségek is racionalizálásra kerültek, bővíteni lehet a bírósági alkalmazott által történő kézbesítések körét, fel kell hívni a kollégák figyelmét a pontosabb utasítások adására, és azok pontos betartására, az iratborítók naprakész vezetésére a téves címre kiadott, így felesleges költséget okozó postai küldemények számának minimalizálása végett.

Részben szakmai kérdés, de szükséges a bírák figyelmét felhívni – fokozott mérlegeléssel – a bizonyítási indítványok költség szempontú vizsgálatára is, azaz ha a távolabb lakó tanú személyes kihallgatása a tárgyaláson nem feltétlenül indokolt, úgy engedélyezhető részére írásbeli vallomástétel, így a gyakran jelentős összeget elérő – állam által előlegezett és bizonytalan megtérüléssel – útiköltség megtakarítható.

A közüzemi költségek jelentős megtakarításával járhat az épületek energetikai korszerűsítése, a dolgozók energiatudatos, takarékossgot szem előtt tartó dolgozói attitűdjének a kialakítása.

Az új dolgozók felvételekor indokolt lehet előnyben részesíteni azon munkavállalókat, akiknek a foglalkoztatását az állam támogatja.

Törekedni kell főként a fizikai dolgozók (teremőrök) szakképzettségének felhasználására.

7. A létszámmal való célszerűbb (a bírák adminisztratív munkaterhének csökkentésére irányuló) gazdálkodásra vonatkozó elképzelések

Az ítékezés időszerűségének biztosítása érdekében a törvényszék rendelkezésére álló humán erőforrás optimális hasznosítása érdekében folyamatban van a bírói tevékenység visszaszorítása minden olyan ügyintézési területen, ahol titkár, vagy bírósági ügyintéző eljárhat.

Ennek az elvnek a végrehajtása a büntetés-végrehajtásban már megtörtént (a 2015. január 1. napján hatályba lépő új bv. törvény ezt a hatáskört még bővíti), a szabálysértési eljárásban szintén (ez a központi szabálysértési bíróságnak jelenleg folyamatban lévő felállításával válik teljessé), valamint a felszámolási és a cégügyekben is döntően így került kialakításra, azon túl, hogy polgári ügyekben nem peres és végrehajtási ügyekben már hosszabb ideje így működik. Ebben a körben figyelemmel kell kísérni az esetleges jogszabályváltozásokat, és azok kezdeményezése kapcsán vizsgálni kell azt, hogy vannak-e még az ügyintézésnek olyan területei, ahol titkár eljárhatna.

A rendelkezésre álló titkári, fogalmazói, ügyintézői állományt a lehetőség szerint igénybe kell venni a bírák adminisztratív terheinek csökkentése érdekében, így a már hivatkozottak szerint a jelentősebb kurrenciális ügyintézésben, a járulékos kérdésekben a döntés előkészítésében (pl.: perköltség, bűnügyi költség, bűnjelekről való rendelkezés) való közreműködésben.

Rendkívül lényeges a törvényszék jövőbeli ítélkezése – jelenlegit legalább elérő, de inkább azt meghaladó – színvonalának biztosítása érdekében a fogalmazók felvétele és a megfelelő képzésük megvalósítása mellett az ügyintézésben való részvételük hatékony bevonása. Jelenleg két fogalmazói pályázat van elbírálás alatt, a titkári kinevezésekre tekintettel mielőbb ki kell írni a rendelkezésre álló további három álláshelyet is az utánpótlás biztosítására. Az utóbbi időben csökkent az érdeklődés a fogalmazói álláshelyek iránt, a „Nyitott Bíróság” program keretein belül igyekszünk már a középiskolásoknak a bírói munkát bemutatni, valamint ezen a helyzeten álláspontom szerint a felvételi eljárás egyszerűsítésével lehetne javítani.

8. Az elnökhelyettes feladatai

A Szombathelyi Törvényszék 2013. évi Szervezeti és Működési Szabályzatának 1.11. pontja tartalmazza a törvényszék elnökhelyettesére állandó jelleggel átruházott feladatokat. Ez a felsorolás természetesen változhat, különös tekintettel arra, hogy korábban a bíróság elnöke büntető, míg helyettese polgári ügyszakos volt, ezzel szemben a jelenlegi elnök polgári ügyszakos, ezért büntető ügyszakos elnökhelyettes kinevezése esetén indokolt az átruházott feladatok aktualizálása. A jelenleg hatályos elnökhelyettesi feladatok az alábbiak:

- A személyi döntések előkészítése

A személyi döntések előkészítése szerteágazó, többnyire technikai jellegű szervezési munkát követel meg. Ezen feladat kapcsán nélkülözhetetlen a bírói tanáccsal, a kollégiumokkal, a helyi vezetőkkel való gyors és hatékony együttműködés, hogy az adott álláshely a megüresedését követően mielőbb betölthető legyen. Lényegesnek tartom valamennyi szervezeti egység esetén az ügyintézés helyzetének és az esetleges személyi változások figyelemmel kísérését, hogy szükség esetén egy (akár részbeni) kirendelés elrendelésével a adott bíróságon az egy bíróra jutó perek számának, vagy az egy éven túli perek arányának megnövekedése elkerülhető legyen, így biztosítva a bíróságokon belül az egyenlő munkateher elosztást.

- A bírák képzésének, a fogalmazók, a titkárok, igazságügyi alkalmazottak oktatásának szervezése, irányítása, oktatásfelelősi teendők ellátása

A Bjt. 45.§ (1) bekezdésének módosítása bevezette a kötelező képzést, de a Szombathelyi Törvényszék bírái részéről eddig is természetes igény volt az azokon való aktív részvétel. Fenn kívánom tartani azt a gyakorlatot, hogy a képzésen rész vett bíró az érintett körben ossza meg az újonnan megszerzett ismereteit. A központi képzési tervet figyelembe véve az elnökhelyettes készíti el a képzési tervet.

A 11/1999. (X.6.) IM rendeletben írtak alapján az elnökhelyettes szervezi meg a titkárok és a fogalmazók képzését és joggyakorlati beosztását. A titkárok esetében összhangba kell hozni a szervezet érdekét (a titkár az önálló titkári hatáskörbe tartozó feladatot lásson el), a személyi érdekekkel (a titkár az általa választott ügyszakban szeretne a bírói munkára felkészülni), amelyet a humánerőforrás munkacsoport segítségével kívánok megvalósítani a titkároknak az egyes ügyintézési szinteken időközönként történő változtatása által.

- A törvényszéki végrehajtók, végrehajtó-helyettesek, végrehajtó jelöltek, végrehajtási ügyintézők eljárásának, ügyvitelének, működésének törvényességi felügyelete

A bírósági végrehajtási ügyvitel szabályairól és pénzkezelésről szóló 1/2002. (I.27.) IM rendelet (VÜSZ) 1.§ (4) bekezdése és a 41. §-a vonatkozik ezen átruházott feladatra, amelynek ellátását a végrehajtás általános felügyeletét ellátó kolléga segítségével valósítanám meg.

- A közjegyzői irattár, a végrehajtói iroda felügyelete

A végrehajtási iroda felügyeletének megoldásával kapcsolatban utalok az előző pontban írtakra, míg az irattár kérdése valamennyi ügyintézési területen érzékeny kérdés a helyhiány miatt, ebben a körben szóba jöhet a közvetlen szomszédságban található egykori megyei bv. intézet egyes helyiségeinek felhasználása.

- A szakértőkkel, ülnökökkel kapcsolatos ügyintézés

A helyi szakértői intézettel vezetésével megfelelőnek ítélem a kapcsolatot. Ebben a körben szükségesnek tartom kedvező díjjal és gyorsan dolgozó szakértők felkutatását és az elérhetőség megosztását a kollégák között. A szükséges ülnöki létszám összeállítása esetenkénti feladat, az ülnöki értekezletek megtartása a helyi vezetők feladata.

- Jogszabályok, szakkönyvek, stb. beszerzése, koordinálása

A jogszabályok naprakész rendelkezésre állása a belső intranet révén hozzáférhető, a törvényszék könyvtárával és a szakmai vezetőkkel egyetértésben kell a szakirodalmat a megfelelő számban beszerezni.

- Panaszok intézése a szakági területen

Erre vonatkozóan a közérdekű bejelentésekkel és panaszokkal kapcsolatos eljárásról szóló szabályzatról rendelkező 10/2012. (VI.15.) OBH utasítás tartalmazza az eljárási módot. Korábban a városi bíróság csoportvezetőjeként rendszeresen vettem részt panaszok intézésében.

- Jogegységi eljárásokkal kapcsolatos feladatok ellátása a szakági területen

Ezen feladat ellátása szintén a büntető kollégiumvezetővel való szoros együttműködést feltételezi, és az eltérő gyakorlat észlelése esetén vele egyeztetve tartom indokoltnak az esetleges jogegységi eljárás kezdeményezését.

- A szakági területe általános felügyelete

Ezen általános feladatba a bíróság ítélkezése időszerűségének biztosítása körében írtakra szeretnék utalni, azzal, hogy ezzel egyező súllyal a ítélkezés minőségét is szem előtt kell tartani.

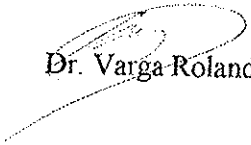
- Egyéb feladatok ellátója, amelyek a törvényszék elnökének utasításaiból származnak

Ezen feladat ellátásával kapcsolatban vissza kívánok térni a pályaművem bevezetőjében írtakra, miszerint az elnökhelyettes a törvényszék elnöke által kijelölt célok megvalósítása érdekében segíti az elnök döntéseinek előkészítését és annak végrehajtását.

A pályaművemben törekedtem arra, hogy ezen legutóbbi gondolat alapján elhelyezzem az elnökhelyettes szerepét a szervezeten belül és a pályázati kiírás alapján összefoglaljam az elképzeléseimet a Szombathelyi Törvényszék jövőjét illetően, amelyhez valamennyi munkatársam segítségével elnökhelyettesként és továbbra is ítélkező bíróként szeretnék hozzájárulni. Ehhez kérem a kollégáim és Elnök Asszony támogatását.

Szombathely, 2014. május 28.

Tisztelettel:

Dr. Varga Roland

